

Straffrätt del 1 K4

FAKTAFRÅGOR

1. Vad behandlar straffrätten? Svara kort.
2. Vad heter och hur förkortas den viktigaste lagen i straffrätten?
3. Vad är ett brott enligt BrB?
4. BrB innehåller en brottskatalog, vad är det?
5. Vad är skillnaden mellan allmän straffrätt och specialstraffrätt? Svara kort.
6. Vad är objektiv, respektive subjektiv rekvisit?
7. Vad menas med att de flesta brott kräver uppsåt?
8. Vad är en gärningsman?
9. Ge tio exempel på brott mot person.
10. Ge tre exempel på förmögenhetsbrott.
11. Vad är häleri?
12. Ge nio exempel på brott mot staten.
13. Vad är hets mot folkgrupp?
14. Vad är specialstraffrättsliga brott?
15. Ge fyra exempel på specialstraffrättsliga brott och namnge tillhörande lag.
16. Nämn och förklara kort fyra ursäktande omständigheter.
17. Vilka brottspåföljder finns nämnda i ditt läromedel?

ÖVNINGSUPPGIFTER

1. Patrik är 55 år, har fast anställning och har inga alkohol- eller drogproblem. Han är inte tidigare dömd för brott. Vid ett besök på NK i Stockholm tar han underkläder till ett värde av 1.100kr. Säkerhetsvakten kommer på honom och åklagaren väcker åtal för hans gärning. Vid rättegången erkänner han brottet och säger att han ville ha underkläderna, men att han inte hade råd att köpa dem.
  - a. För vilket brott ska han dömas?
  - b. Vilken påföljd bör Patrik dömas till?
  - c. Vilka ekonomiska konsekvenser kan domen innehålla??
2. Patrik, 55 år, har körkort och kör bil på E18 mot Västerås med en alkoholkoncentration på 1,09 promille i blodet.
  - a. Vilket brott har han gjort sig skyldig till?
  - b. Vilken påföljd bör Patrik dömas till?

Straffrätt del 1 K4

---

3. Vilka brott kan ha begåtts i nedanstående fall?
  - a. Patrik 19 år gör en fest i hans föräldrars lägenhet i Vasastan i Stockholm. Han gör en inbjudan på sociala medier och kompisarna börjar dyka upp. Musiken är hög och gästerna dansar och har det trevligt. Plötsligt ser han några okända, skäggiga killar sitta i soffan i vardagsrummet, han ber dem att gå, men de säger att de har det bra och vill sitta kvar i soffan och lyssna på musik. De vägrar lämna Patriks bostad.

  - b. Patrik 55 år går ner på Odenplan och ställer sig vid bankomaten för att ta ut 2000kr. Han tar ut pengarna och när han vänder sig om står det en främmande och skäggig person framför honom med en kniv och ber Patrik att ge honom pengarna. Patrik ger honom 2.000kr.

4. Patrik 16 år går ekonomiprogrammet på Klara Gymnasium. Hans kompis Ali är 18 år och frågar om han ska följa med till Musslan bar där man måste vara 18 år för att komma in. Eftersom åldersgränsen är 18 år, lånar Patrik legitimationen av hans 18-årige kusin Robert.
  - a. Vilket brott har Patrik begått?

  - b. Har hans kusin Robert begått något brott?

5. Nämn två specialstraffrättsliga lagar.

6. Nämn två ansvarsfrihetsgrunder.

7. Patrik är skyldig Ali pengar. Vilka rättsliga åtgärder bör Ali fundera över i följande situationer?
  - a. Patrik påstår att pengarna inte var ett lån utan en gåva från Ali.

  - b. Vid flera tillfällen har Patrik lovat betala tillbaka pengarna, men har inte infriat sitt löfte.

  - c. Trots en dom från Tingsrätten som slår fast att Patrik ska betala tillbaka skulden, har Ali inte fått några pengar.

Straffrätt del 1 K4

FÖRELÄSNING STRAFFRÄTT

Straffrätt

Vad som krävs för att ett brott ska vara begånget.

Påföljder som kan följa på brott.

Brottsbalken BrB

Beskriver handlande som kan leda till straff.

Samtliga brott finns i lagtexten.

Svårt eller omöjligt att åberopa rättsvillfarelse.

Brott i olika lagar

Brottsbalken – dråp och bedrägeri – allmän straffrätt

Viss slags brottslighet – trafik och narkotika – specialstraffrätt

Straffrättens syften

Individualprevention – bura in.

Allmänprevention – avskräcka.

Vad är ett brott?

Brott = Straffbart

Rekvisit = beskrivning av brott

Objektiva rekvisit – vållande till kroppsskada.

Subjektiva rekvisit – med uppsåt, vilja, dolus

Begrepp inom straffrätten

Gärning

Gärningsman

Medhjälp

Försök

Straffrätt del 1 K4

Brott mot person

Mord

Dråp

Misshandel

Människorov

Grov kvinnofridskränkning

Olaga hot

Hemfridsbrott

Ofredande

Förtal

Våldtäkt

Tvegifte

Förmögenhetsbrott:

Stöld

Egenmäktigt förfarande

Snatteri

Rån

Tillgrepp av fortskaffningsmedel

Bedrägeri

Häleri

Skadegörelse.

Straffrätt del 1 K4

Brott mot allmänheten:

Mordbrand

Urkundsförfalskning

Mened

Hets mot folkgrupp

Djurplågeri

Våld och hot mot tjänsteman

Våldsamt motstånd

Spioneri

Specialrättsliga brott och lagar:

Knivlagen

Narkotikastrafflagen

Trafikbrottslagen

Vapenlagen

Ursäktande omständighet, Ansvarsfrihetsgrunder

Nödvärn BrB 24:1 vid påbörjat angrepp på person eller egendom.

Nödrätt BrB 24:4 när liv, hälsa och egendom är hotad – bryta sig in på fjället för skydd.

Brottspåföljderna

Böter – pengar till staten.

Villkorlig dom, prøvotid 2 år.

Skyddstillsyn, för alkoholister och narkomaner.

Fängelse på kriminalvårdsanstalt, ev fotboja.

Särskild vård för unga; ungdomsvård, ungdomstjänst, sluten vård.

Särskild vård av missbrukare och psykiskt sjuka.

Skadestånd – om brottsoffret yrkar på det.